

Особливості архітектурно-планувальних рішень житла для бездомних

Соловій Люба Степанівна

Аспірант кафедри «Архітектурне проектування», Національний університет «Львівська політехніка», Україна, м. Львів, вул. С. Бандери, 12 E-mail lubagorodok@gmail.com

Анотація - Розглядаються особливості проектування житла для бездомних та виникнення причин безпритульності та бездомності в Україні та за кордоном. Стан розвитку нічліжок та проблеми пов'язані з їх створенням, типи планування житла для безпритульних.

Summary – the special feature of designing for homeless and the reasons of homelessness in Ukraine and abroad are investigated. The condition of the development of night hostels and problems connected with their organizing, type of planning the homeless housing.

Ключові слова - Безпритульність- Homeless; Бездомність-Homeless – ; Житло-Dwelling; ; Притулок – Refuge , Соціальне житло-Social dwelling.

Останніми роками кількість бездомних людей в Україні постійно зростає. Безпритульність – актуальна проблема майже всіх великих міст. Прийнятий Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей», що набув чинності з 1 січня 2006 року [1]. Він передбачає надання певних послуг для безпритульних та бездомних людей, але їх перелік дуже обмежений, а механізм їх надання невизначений. Бездомні асоціюються з людьми, які не мають даху над головою, будинку, але це тільки один плас величезної проблеми, яка полягає в тому, що бездомна особа ізолюється в громаді. В цих людей розірвані зв'язки з сім'єю, вони не можуть нормально жити, вживають алкоголь, у них довгий час нема роботи. Це такі пласти, які людина шар за шаром має відновлювати, аби включитися в життя суспільства. Тому повинні бути враховані особливості архітектурно-планувальних рішень житла для бездомних. Потрібно створити умови, щоб було де помитися, переночувати, щоб людина мала де оздоровитися від алкоголізму – фізично, психологічно і духовно. Україна перебуває сьогодні лише на початку формування політики щодо бездомності. Тому за допомогою вивчення аналізу відповідних політик та досвіду інших країн набувають особливого значення. Це нам дозволить побудувати відповідну стратегію на основі сучасних підходів і тенденцій розвитку програм, спрямованих на зменшення бездомності, запобігти повторенню та використанню неефективних стратегій, до яких протягом тривалого періоду з тих чи інших причин вдавалися уряди інших країн.

Проблема бездомних громадян та безпритульних дітей в Україні деформує соціальне середовище, руйнує фізичне, психічне та духовне здоров'я людей, знижує їх життєву, громадську та творчу активність, погіршує моральний стан, створює соціальну напругу в суспільстві.

Метою даного дослідження було вивчити та проаналізувати особливості архітектурно-планувальних рішень житла для бездомних в Україні та за кордоном.

Дане дослідження може покласти початок більш докладному вивченню практик надання послуг бездомним людям у різноманітних проектах, зокрема тих, які спеціалізуються на послугах для бездомних з різними потребами, організації управління системою допомоги та підтримки, питаннях координації зусиль на державному та місцевому рівнях, взаємодії між громадськими та державними закладами, що працюють у цій сфері тощо.

Основним елементом стратегії має бути послідовність у наданні послуг, основною ланкою яких є тимчасові притулки, звідки клієнти мали б можливість у разі потреби переходити на вищі рівні підтримки та в перспективі отримати житло, наприклад кімнату в гуртожитку, за яку могли б сплачувати самостійно та вести незалежний спосіб життя.

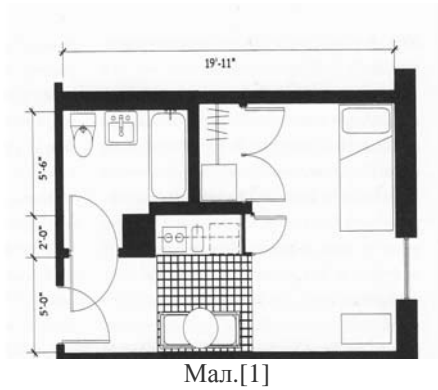
У даному дослідженні також є важливість закордонного досвіду. Протягом довгого часу американський вчений і різні благодійні організації займалися будівництвом так званих тимчасових нічліжок, де бездомний може переночувати, прийняти душ і одержати набір мінімально необхідних людині послуг, таких, як медичний огляд або стрижка.

Крім звичайних нічліжок існують сезонні, які наповнюються з приходом холодів.

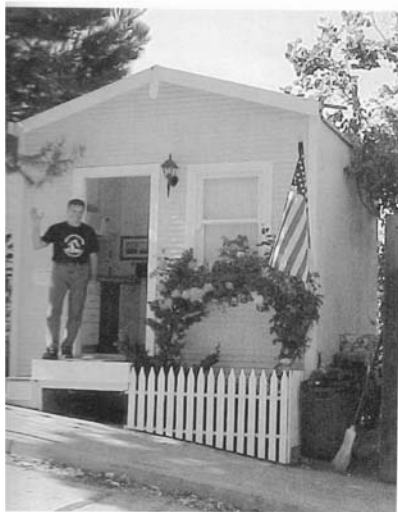
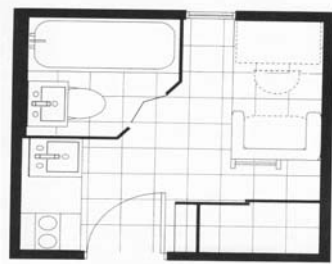
Американський вчений бачать просте рішення проблеми бездомних: їм просто потрібно надати житло, причому не просте місце в нічліжці, а постійний дах. У результаті такої політики кошти перенаправляються на постійне житло для бездомних, що призвело до скорочення фінансування нічліжок і зменшення кількості спальних місць. «Потрібно шукати шляхи переміщення людей з притулків і нічліжок у постійне житло. Будівництво нічліжок не сприяє наданню постійного житла»,- говорить в заяві президента Національного альянсу За ліквідацію бездомності Нани Роман.[2].

План прототипу студії –житла кожна частина має свій вхід, кухню, ванну, головну кімнату. Оскільки з входу не видно ліжок, така частина виглядає більшою.

На відміну від України у США діє велика кількість програм, у рамках яких для бездомних надаються різні послуги. Крім розгалуженої системи різноманітних програм, які є типовими і діють практично скрізь, кожне місто чи штат можуть мати свої особливі програми, які пропонують специфічні послуги з огляду на особливі потреби бездомних, що мешкають у цій місцевості.[5].

Мал.[1]

Мал [2]

На мал. 2 показано одномісні будиночки Джима Рейда змодельовані під котеджі.

Одночасно з переходом до ринкової економіки та політичними реформами в Польщі суттєво підвищився рівень безробіття та, пов'язане з цим збідніння населення. Допомогти цій групі населення взялося Товариство соціальної допомоги Св. Альберта – громадська організація, яка працює в Лодзі. Найголовнішим стратегічним завданням було вилучення бездомних з вуличного середовища та повернення їх до нормального життя. З цією метою в

Лодзі було створено притулок та нічліжний дім, а також проведено ряд заходів з організації надання безпритульним різноманітної допомоги – від харчування та ночівлі до влаштування на роботу та отримання соціального житла. [6].

Товариство допомоги імені св. Альберта, яке, крім притулку для бездомних, утримує будинок для перестарілих і будинок для дітей. Жителі притулків – колишні мешканці гуртожитків, які опинилися на вулиці, особи, котрі пережили невдале одруження, а також вихованці будинків дитини. У кожній із кімнат, де мешкають бездомні, є ікона. Окрім обов'язкових ліжка і стола, тут є також телевізор. [3].

Ознайомившись із закордонним досвідом ми вивчатимемо український. Функціонують нічліжні будинки у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Рівненській та Херсонській, Київській та Львівській областях.

Будинок соціального захисту – так називається єдина у Києві нічліжка для осіб без певного місця проживання на вул. Суздальській, 4,6, яку побудували січня 2005 року. У приміщенні є окремі бокси для жінок і чоловіків з двоповерховими ліжками, їдальня, де можна повечеряти, в побутовій кімнаті є пральна машинка.

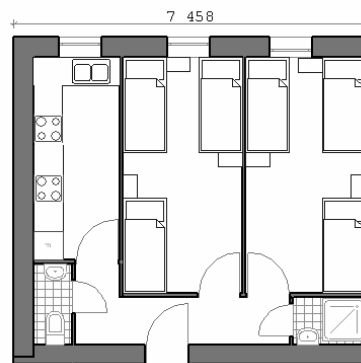
У Чернівецькій області діє міське об'єднання громадян «Народна допомога».

У 1994 році сесія Донецької міської ради вирішила створити у Донецьку «притулок для бездомних осіб на 40-ліжка –місце». [7].

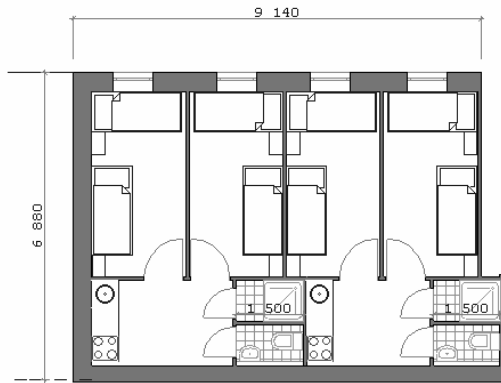
У Рівному притулок почав працювати з жовтня 2004 року. якому раніше розташувався дитячий садочок.

У містечку Винники, що коло Львова, є невеличкий будиночок. Живуть там люди різного віку, фаху, освіти – зрештою, різної долі. громадська організація «Оселя» дбає про людей, які перебувають у кризі, які з різних причин опинилися поза суспільством, узалежнилися від алкоголю, наркотиків. [4].

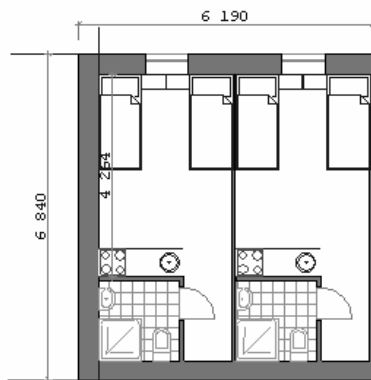
На мал. 4 показано власні розробки типи житла для бездомних з окремою кухнею на мал.5,6 показано тип житлової ячейки з кухнею-нішею, на мал.7 розроблений тип житла на 15 ліжок в одному приміщенні.

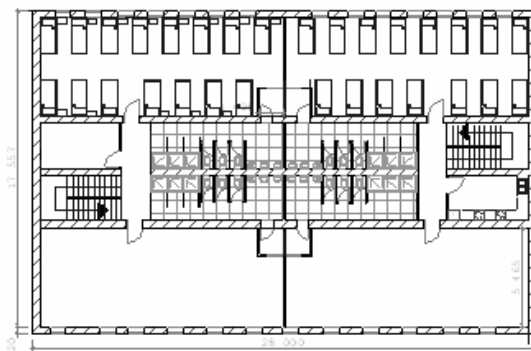
Мал.[4]

Мал.[5]

Мал.[6]

Мал.[7]

Допомога бездомним нараховує 3 етапи: розвиток нічліжних закладів, створення центрів реабілітації і працевлаштування і подальше надання житла. Якщо перші 2 проблеми в Україні вже починають вирішуватися але разом з тим залишається невирішеним питання надання бездомним громадянам житла.

Висновки.

1. Проблема бездомності є актуальною і потребує вивчення і узагальнення досвіду експлуатації немалої кількості існуючих за кордоном житлових об'єктів для бездомних.
2. На даний час, незважаючи на гостру потребу не проводяться наукові архітектурні дослідження житла для бездомних, також немає норм і стандартів на проектування цього типу житла.
3. Детальніша розробка типології житла для бездомних в діапазоні від житлової ячейки до принципів їх розміщення в структурі житлового фонду.

References

- [1] Закон України про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей // <http://www.rada.kiev.ua>
- [2] Кореспондент 2 березня 2007 року. «190 тисяч дітей-бомжів живуть у США»
- [3] Львівська газета середа, 14 грудня, 2005 року, № 229 (795) «Дах для бездомних».
- [4] Патріархат за єдність церкви та народу №4 (395) 2006 року «У вирішенні проблеми бездомності в Україні».
- [5] Послуги в програмах бездомних у США Н.В. Кабаченко кандидат філософських наук, доцент, докторант кафедри соціальної і гуманітарної політики НАДУ.
- [6] Створення міського притулку та нічліжного дому для безпритульних Польща, Лодзь. Історична довідка.
- [7] Український правозахисний портал «Донецький притулок допоможе безпритульним»